

ساکنان شهرها، امروزه نه به دلیل تناسبات فرهنگی و اجتماعی، بلکه با هدف استفاده از تسهیلات و خدمات شهری دور یکدیگر جمع شده‌اند. به‌منظور توقف این روند، یکی از اهداف اصلی برنامه‌ریزی شهری و برنامه‌ریزی فرهنگی، تمرکز بر ارتقای فرهنگی شهرها و دستیابی به پایداری فرهنگی، تنوع فرهنگی و هویت و شخصیت فرهنگی در شهر است. هدف این مقاله، ارائه و اولویت‌بندی شاخص‌های برنامه‌ریزی فرهنگی در شهرهای ایران با تأکید بر بعد فرهنگی در ساختار مفهوم پایداری است. این مقاله که در گروه مقالات توصیفی - تحلیلی است، با استفاده از روش مطالعه اسنادی و تحلیل محتوا، ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های برنامه‌ریزی فرهنگی را استخراج کرده و هفت بعد برنامه‌ریزی فرهنگی را با عنوان پایداری فرهنگی، بهگشت، تنوع فرهنگی، سرزندگی فرهنگی، خلاقیت، هویت و شخصیت و عدالت‌شناسایی کرده است. در گام بعدی، وزن‌دهی به شاخص‌ها به روش «وزن‌دهی نوسانی» توسط گروه متخصصان صورت گرفته است. نتایج حاصله نشان می‌دهد که شاخص‌های «درصد هزینه‌های اقلام فرهنگی در مجموع هزینه‌های خانوار»، «درصد درآمدهای خانوار از مشاغل فرهنگی»، «میزان استفاده از نمادها در شهر» و «تعداد شخصیت‌های فرهیخته و شناخته‌شده در شهر» از مهم‌ترین شاخص‌های تحقق برنامه‌ریزی فرهنگی در شهرهای ایران به‌شمار می‌روند.

■ واژگان کلیدی:

پایداری، برنامه‌ریزی فرهنگی، برنامه‌ریزی شهری، طراحی شهری، شهرهای ایران.

شناسایی نشانگرهای برنامه‌ریزی فرهنگی در شهرهای ایران

بازنمایی نقش طراحی شهری در برنامه‌ریزی فرهنگی

نگین حجتی

کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
ne.ho1370@yahoo.com

مرجان‌السادات نعمتی‌مهر

استادیار، دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
mnematimehr@yahoo.com